

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
L. I. 2,60 ANUAL
Abonamentele se ac
numa pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
General Al. Hottu, N. Pora, N. Davidescu, D. I. Bontes, Victor Anestin, C. Scurtu;
Emillio Livius, C. Ciocazan, Simionescu etc.

ANUNCIURI
Linia pe pag. 7 și 8
- BANI 20 -

Debarcarea trupelor aliaților la Gallipoli (Turcia)

Războiul anecdotic

Inima nobilă a românului

Românul chiar și aicea la front, unde ar putea cugeta numai la sine, e de o nobilitate de suflet invidioasă.

Fiind în rezervă la 5 km. depărtare de front, mi s'au umplut ochii de lacrimi de mândrie când am văzut ce inimă bună sălășluște în pieptul feciorilor noștri.

E multă mizerie aici, un dezastru fioros, o ruină. Dumnezeu să ferească plăurile scumpului nostru Ardeal ca să ajungă cândva teren de luptă. Satele sunt morman de surpături, casele arse, dărâmate, câte un horn sau zid mai arată ce a fost pe acolo. De câte ori au trecut armatele dușmane pe aici, au aprins, au jefuit, au devastat. Sărman popor bătut de soartă cu urgia focului mistitor! E o pustietate ce te îngrozește. Populația fugită, cei săraci cari au rămas locuiesc prin pivniți, hrănind-se din milă armatelor care vin și trec.

La bucătăriile noastre militare, vin sute de astfel de ființe nenorocite, copii, fete, femei, moșnegi cu fețe triste, palide, slabi și zdrobiți, hainele numai zdrențe. Via cu hârburi, stau frânți, ademeniți de mirosul mâncărilor noastre.

Iar bucătarii noștri le umple ulcelele. Să vezi bucuria pe fețele lor. Am văzut soldați români, tinând între genunchi câte un băiețuș, săturându-l din văzul său, dându-i bucata din gură, lăsându-se pe sine flămând.

Unde e cartea de aur în care să se scrie aceste capitole de aur. Devotamentul, jertfele noastre. Și care va fi răsplata?

Camera palatului meu

Camera în care tângesc zilele mele e o groapă largă de 3 metri, lungă tot atât, și adâncă de 2 jum., deci acomodat vremurilor e destul de încăpătoare. Mobila constă dintr-o masă de brad din 2 scânduri, un pat noduros cu crengi și frunze în loc de saltea și perni. Peretii jilavi sunt împodobiți cu chipul Mariei și o resignare.

Cu toată această sărăcie, mai am 3 prieteni cari mă urmează pretutindeni: O pisicuță, un câine și un iepure de casă. Le-am aflat părăsite, jigărite și văzând cum se leagă de mine le-am adoptat de milă. Cine știe unde le e stăpânul, casa le-o fi o ruină, fără adăpost și mai moarte de foame, văzându-ne s'au atașat de noi, iar noi împărțim câte-o bucăciță cu bițele dobitoace pierdute.

Te înduioșează dragostea sau instinctul cu care se alipesc de noi, sunt blânde, cum se bucură când ne văd, se freacă de noi în singurătatea noastră, le mângăiem, ne jucăm, aflându-ne în distracție în zborurile lor. S'au obicinuit chiar cu împuscături și așa da mult dacă rătăcind vre-un ofițer amator pe aici m'ar fotografia cu blândețe lighioane pe umeri.

Soldatul francez

Un german scrie în esență următoarele despre soldatul francez: Am fost surprins de spiritul războinic, care domnește în Franța și care-și găsește izvorul în covingerea profundă, că Franța își apără civilizația și gospodăria contra uei invazii de barbari.

Un tânăr subofițer, care se reîntorcea la front, după ce se vindecase de prima rană, îmi spuse:

— Vom pieri până la unul, dar nu ne vom supune!

Soldatul francez are o superioritate evidentă asupra tuturor celorlalți soldați: aceea de a fi și de a se simți cetățean, în loc de a se supune mașinalicește unei dis-

cipline oarbe, — și de a înțelege datoriile pe care acest titlu i le impune pentru a-și apăra patria.

În acest patriotism conștient francezii au găsit chiar dela începutul războiului forța și rezistența, cu cari au pus în uimire lumea întreagă: în el rezidă astăzi voința încăpățanată — atâta armatei cât și a poporului — de a învinge.

Acest patriotism le-ar fi permis să suporte, fără șovăire, încercări mult mai grele și mai teribile, decât acelea pe cari le-au suportat.

Un cunoscut om politic a spus în această privință:

— Feciorii noștri își dau tinerile lor vieți pentru victorie și noi — părinții — acceptăm acest sacrificiu.

Timp de 44 ani am suferit în tăcere. Noi n'am voit războiul. Acești 44 ani o dovedesc cu prisosință. Dar dacă Germania l'a deslănțuit, îl vom duce până la sfârșit — adică până la ingenuchiera ei.

În catedrala din Blaj

În catedrala din Blaj, în ziua de Sf. Petru, alături de publicul numeros ce a luat parte la serviciul divin, s'au remarcat două grupuri de soldați, cari au stat nu de mult față în față, cu priviri dușmănoase, cu baionetele pe țeava puștii, gata de atac.

În frunte era un grup de prizonieri muscali; vre-o douăzeci de soldați voinici, în uniforme de culoarea pământului, purtând pe o tinichea de pe piept numărul de prizonier. Blonzi, cu ochii de un albastru spălăcit, stau cucernici, cu mâinile încrucișate în fața altarului, închinându-se și plecându-se adânc, de câte ori arhiereul îi binecuvânta din ușa împărătească.

Iar la spatele lor erau răniții noștri din spitalul d-ruului Hâncu, în covârșitoare majoritate, români.

Nu vi se pare paradoxală această juxtapunere?

Oamenii aceștia, cu câteva luni numai înainte, stăteau față în față, cu mâna pe armă, gata a se sfâșia ca fiarele, în orice clipă. Și s'au încăerat apoi, pe moarte pe viață, până s'au pomenit unii rostogoliți la pământ, iar alții capturați și dezarmați.

Și acum se întâlnesc iarăși, după luni de sforțări și suferințe, sub boltiturile aceleiași biserici, ascultând slujba dumnezească, închinându-se Stăpânului a toate!

Pe o clipă te străfulgeră gândul, că oamenii ăștia, cari s'au obișnuit cu șuierul gloanțelor și cu rânjetul morții, ar putea, foarte ușor, să revină la furia lor de acum câteva luni și să se încadreze pe loc, într-o învălmășeală de moarte.

Dar ei stau liniștiți buzele lor șoptesc rugăciuni... și chiar de li se încrucișează privirile, ele nu mai au scîlpiri de oțel. Li s'a înmuiat îndărjirea din priviri în fața altarului, și pe urma suferințelor ce i-au făcut să ingenucheze. Soldatul-mecanism s'a schimbat iarăși în om ca toți oamenii, cum i-a rânduit Dumnezeu pe lumea asta, cu trupul rob ispitelor, dar cu sufletul bun și iertător.

O rază de soare trece peste capetele lor, săltând asupra-le pulbera de aur, ca o aureolă de glorie fugară pentru acești eroi necunoscuți, de cari nu va pomeni nimeni în istorie.

Talazurile războiului înfricoșat, i-a săltat ca pe niște mici bărci vagabonde, i-a isbit de obstacole și i-a fărâmițat. Pe urmă, i-a asvârlit la țarm, ca să le arate cât de neputincios e omul în fața groasnicului taifun, pe care singur l'a scormonit în somnolență.

Din rândurile muscalilor, se ridică un bărbat voinic, cu barba castanie; un tip frumos de popă dela sate.

Ei stau smirnă cu ochii ațintiți la iconostas și ochii lor șterși, pare că se luminează de o tainică scântie, când zăresc chipul Maicei Domnului și al Mântuitorului. Apoi flacăra din ochii lor se aprinde și mai mult, când zăresc pe Sf-tul Niculae, care-i privește din cadrul aurit, — ca și la ei acasă — cu barba lui albă de arhiereu bătrân, cu ochii milostivi și înțelegători, cu drepta întinsă spre blagovestenie.

Cine ar putea prinde, pe o invizibilă placă de fonograf, rugăciunile prizonierilor și pe acele ale răniților?

Cine ar putea marconigrafia atâtea oftări, ce se înalță rugătoare la cer, împrăștiindu-se apoi, ca o dără de scântie, pe tot cuprinsul satelor văduvite, dela Tisa și Murăș până la Carpați — și până dincolo de Nistru și de Volga?...

Soldații de ieri, înarmați până în dinți, stau azi, în uniforme lor spălăcite de urgia vremurilor năpraznice, fără baionete, fără cartușe și fără puști, cu ochii ațintiți la chipul Mântuitorului ce ține evangelia deschisă, binecuvântându-i și spunându-le dumnezeieștile cuvinte:

— Pace vouă!

Centenarul bătăliei de la Waterloo

La 18 Iunie st. n. s'au implinit o sută de ani dela marea bătălie dela Waterloo, un sat în Belgia situat la o distanță de 23 km. de capitala Bruxelles. În această mare bătălie fu zdrobită domnia marelui împărat Napoleon I.

În contra lui se formase o coaliție europeană. Trupele aliate erau în număr de 110.000 între cari 40.000 englezi și olandezi sub comanda generalului duce de Wellington. Prusienii erau sub comanda mareșalului Blücher. Francezii au pierdut 30.000 oameni și 200 tunuri.

Armata lui Wellington a pierdut 12.790 oameni, iar armata prusiană 7000.

În satul Waterloo se afla cartierul general al ducelui de Wellington, comandantul suprem al trupelor aliate.

Într-o casă din acest sat se află și astăzi patul în care a dormit ducele de Wellington în noaptea dela 17 și 18 Iunie 1815. În biserica din Waterloo se află un bust de marmoră al ducelui de Wellington.

În apropiere de Waterloo, la Mont St. Jean se află grandiosul monument de 60 metri numit „Leul de la Waterloo” (Lion de Waterloo). Peste 200 de trepte duc pe o colină, care este încoronată de un leu gigantic turnat din bronzul tunurilor cucerite.

În jurul acestui leu de la Waterloo, se grupează numeroase amintiri istorice. În dreptul șoselei ce duce la Waterloo se ridică un monument modest în formă de piramidă, în memoria trupelor hanoverane care au apărut cu vitejie punctul de sprijin La Haie Sainte.

Pe cealaltă parte a șoselei se află o columnă de piatră așezată în memoria colonelului englez Gordon.

În anul 1904 s'a desvelit tot acolo un vultur francez turnat din bronz, în amintirea atacului disperat al gardei napoleonice. La câțiva pași spre nord de colina leului britanic se află „Hotel du musée”, în care este o interesantă colecțiune de documente, planuri de bătăie și alte obiecte referitoare la memorabila zi de 18 Iunie 1815.

În direcțiunea spre sud-vest se află rămășițele castelului Hogonmont, care a suferit primul asalt al trupelor franceze, de sub comanda regelui Vestfaliei Jerome-fratele împăratului Napoleon. În capela acestui castel se află o tabelă comemorativă engleză și una franceză.

Pe șosea mai departe se află o clădire în care mareșalul prusian Blücher a îmbrățișat cu profuziune pe ducele englez Wellington în preseara bătăliei dela Waterloo. Pe frontispiciul acestei clădiri se află inscripția: „*Rencontre des généraux Wellington et Blücher lors de la memorable bataille du 18 juin 1815 se saluant mutuellement vainqueurs*”.

C. Scurtu

SONET

Vezi tu? Te iert întâi, a doua oară,
A treia-a patra, și încă, cine știe?
Te iert că ești o simplă jucărie
A vanității, care te omoară!...

Și când speram să aflu o comoară
În ochii tăi, la sânu-ți veselie;
Și te-am crezut că ești doar o solie
Să 'mprăștii chinul de odinioară.

Uimit rămân în fața ta, și nu e
Făcut cuvânt ca să ți-l spun, statue,
Să-ți înțelegi și să te înduioșeze;

Șatunci, zadarnic îmi pun o întrebare:
„Cum a putut și cum a fost în stare
Divinul, astfel de-ingeri să crezee?”...

Bazargic.

D. I. Bontes

PULBERE DE IDEI

Parvenit.— Un aeroplan: nu se înalță de cât după ce s'a tărât.

Hermafrodit.— Un manual pentru ambele sexe.

Orator.— Un ac magnetic: deviază într'una.

Sofronie Ivanovici

Povestea celor cinci etaje

de N. PORA

N'a mai rămas nimic din vechea clădire, din coșcoaga harabăia de casă, pe sub balcoanele căreia trecea nepăsător, mai înalt.

Acuma niște informе mormane de zidărie, cărămizii roase, pietre găunoșile de apă și bărne pe jumătate putrede, alăta mai rămâne din vechea clădire.

Opera târnăcoapelor și topoarelor s'a sfârșit. Nepăsătoare își licărise ascușurile, într'un colț, răzinate de zidurile altui monstru cu sute de ferușii.

Pare că și-ar eterniza amenințarea cu licărirea lor spunându-i: „... Și tu, ca și alătea altele, tot în ascușurile noastre te împiedici!”

Iar dealungul șirului înalt de case, în toată lungimea și lățimea căscăturii de curte, ce a înlocuit vechea casă cu cinci rânduri, — asemenea unei gingii din care au pierit cinci podoabe și cinci unelte ale vieții — se întinde nemăsurat, ca un enorm „fundal” de teatru, decorul celor cinci rânduri de odăi ale casei dispărute.

Ca o ultimă dără de sânge cu care soarele înfășură lumea, în asfințit, — așa se însiruesc cele cinci rânduri de încăperi pe perețele nemăsuratei namile de care s'a sprijinit, ca o secție transversală a unui plan arhitectonic desenat în natură.

Nu lipsește nimic. Marele artist, vremea, a chibzuit toate, mai bine ca ori și care arhitecți. Ba încă, opera ei implacabilă poartă pustiia vieții la care a fost osândită de capriciul bizarei puteri ce ridică piramide și propilee, pentru ca apoi să le năruie cu o singură încordare de puteri.

Jos tenebroasele, deși încăpătoarele bolți, pe care întârzie urmela dulapurilor dolofane, pline ochi cu mărfuri multicolore, și acele ale bondoacelor și tainicelor case de fier, pe după care zărești, parcă, sovăind încă umbra vreunui rob al lozincii „sută la sută”... Și apoi, o însiruire de forme pătrate, destul de mici și neprielnice vieții, și în care nu mai intrase soarele, lumina vie, până ce nu s'au amestecat neîmbănzite unelte ce-și moțăie ascușurile în colț. Și tocmai în capăt, pereții afumați, decolorați, în care întârzie mirosul inevitabilelor ingrediente susținătoare ale vieții — lămuresc că fără de ele nu se poate nimic.

Homo, homini lupus...

Întăiul rând.

Ce frumos saltă, până în luminosul desen al vestibulului urmela scării elegante, cu trepte mărunte, neobositoare, acoperite de moliciunea preșurilor.

O frumoasă odă de primire, un salonaș discret: două fotolii largi, un colțar cu bibelouri fine, trei jilturi moi ca puful în cele trei extremități strategice, așin calea pianului cu coadă, pe ale cărui clape de ivoriu șburau ca două aripi albe de pasare rară, mâinile diafane ce încălzeau și potoleau rilmurile din viața frazelor pasionale lăsate meraz durerii omeniești de maeștri străvechi.

Iar locurile vergelelor de care atârna ici și colo câte un peisaj sau cap de expresie mai tălmăcesc încă vremelnicia idolătriei sufletului modern.

Ochiul cutează mai departe și trec din vestibul în tainic văpsitul antreu, ce mai păstrează parfumul de gingășie al gesturilor pudice din fața oglinzii, cum păstrează neștirbită forma de amvon a pologului sub care își va fi oficial vreodată slujba marele preot al vieții-îubirea.

Și iată mai încolo un coridor întunecos și apoi perețele pe jumă-

tate îmbrăcat în fâșii de faianță al camerei de baie și la urmă o alta acoperită de urmele nepieritoare ale aceluiaș laborator afumat din care apar aceleași și aceiași chimice combinații și argumente gastronomic. Iar dincolo, în fund de tot, urmele urloiuului de apă, dealungul căruia, zărești, în sus și în jos, din loc în loc, aceeași formă indecentă a unui scaun „sui generis”.

Și pe urmele unei scărițe de lemn sau în al treilea șir de odăi, ceva mai scunde în care tapetul a fost înlocuit cu zugrăveala ieftină și din care au pierit eleganța și bogăția întilnindu-se bine necesitatea și comodul.

Două odăi legate printr'un antreu, și iar două și un antreu și apoi un coridor, și iarăș laboratoare culinare și nelipsitul urloiu și urmele scăriței din ce în ce mai murdare, pe lângă care și-au eternizat pe ziduri, treacățul, sumedenie de mâini, mai mult sau mai puțin muncitoare, ducându-le spre un șir de chiliuțe ce dau pe față tainele mizeriei omeniești, închise între pereții unei case mari.

Iar sus de tot, sub acoperișul învăpăiat de arșiță, vara, și în contact direct cu crivățul, iearna, iatăle și „încăpătoarele palate”, din care mulți îmbălzitori de himere au stat la sfat cu eternitatea, în nesfârșite intervieuri, luate de nenumărate ori, noaptea, veghetoarelor lumii purtate în neant de aceeași putere implacabilă, alcătuitoare și prăpăditoare de vieții...

Mansardele cu sărăcia pereților goi și lipsiți de urme ori căror podoabe, mărturisesc atât de bine ce înseamnă trebuința de izolare spre a putea da din prisosul de bogăție a sufletului un prisos de dragoste vieții.

Un imn de candid idealism a spart de mult, neîncăpătorul tavan și de mult cel mai împodobit „plafond” a acoperit avântatele gânduri de înfrățire a oamenilor în aceleași năzuinți de desăvârșire ce seamănă în suflute atotputernicia poeziei.

Ca o aureolă de pace strălucește albul pereților de mansardă, deasupra tuturor inimilor, în care huzurul și mizeria se înfrățeau, prin aceeași cordială apropiere, la care le silea existența izolării în neantul ce-i acoperea pe toți cu hunăteata și îndurarea de mamă, mereu aceeași pentru toți cei ce i-au supt la piept.

Și urmele casei pierite mai întârzie la soare, spunând în arătarea lor de decor teatral tot ceea ce n'au putut spune ca și tot ceea ce nu vor mai putea spune, de îndată ce vor începe a fi martori ai altor șiruri de vieți, și ai altor pagini de romane, trăite aveva, în visiunea altor odăi, ce se vor etajea unele peste altele, sub ocrotirea vreunui alt geniu tutelar ce își va încălzi avânturile la focul stelelor și dragostea față de întreaga omenire. — până ce bizara putere ce înalță piramide și năruie catene de munți, va porunci din nou topoarelor și târnăcoapelor să-și implinească opera lor de nefastă dare la lumină a tuturor tainelor...

Intre prictoni.

— Prin urmare, te hotărăști să te însori cu d-șoara Ema?

— Nu. Stau încă la îndoială...

Ce vrei?... Trecutul ei...

— Dar ce poți să reproșezi trecutului ei?

— Un singur lucru: că e prea lung.

— Și iată mai încolo un coridor întunecos și apoi perețele pe jumă-

O tânără italiană, care s'a travestit ca bărbat, pentru a se însura ca militar

SPRE VIITOR

Lui Henry Bordeaux

Sărbătorile se apropiau... Mircea Frunză, nu se știe pentru a cătea oară în biroul său, noaptea, pe când ai lui dormeau, se gândea cum să-i scape de neajunsuri, cum să le facă traiul mai senin și mai scutit de bătăile nenorocului... De câteori sub lumina lămpii, amintirile nu-l năpădiseră?... Ce nu visase el pentru ai lui, și ce nu întâmpinase?

Toate umilirile, toate înjosirile... Copilăria ca și tinerețea i-au fost lipsite de bucurii. Le-a petrecut trist, vecinic cu frica în suflet. De câteori la cea mai mică observație, nu se înroșea, și-i era teamă ca și cum cine știe cât de vinovat ar fi fost!

După ce dobândi titluri despre care credea că-i vor deschide drumul spre izbânzi, se însură printre străini. Dar, aceleași zbuciumări îl încătușară și chiar mult mai mari. Cum avea să le mai rabde? Cum să mai rămână sub ocrotitoarea lor stânjenire? Cum să mai sufere furia unor stăpânitori nedrepti? Trebuia să se dezlanțuiască de dânsii. Trebuia să dovedească acelora care îl arătau cu degetul, care îl făceau „nevoinic” că, poate să-i lovească pe ei care îi luaseră tot și care îl considerau ca pe unul ce n'ar mai fi avut nimic... Căci, de mult ei îi luaseră tot și dacă erau întrebați despre averea lui:

— Ei! Aș! — avere și el! Vați găsit!

— Cum să mai aibă, ziceau însă aceștia, căci știau cum stă pricina — cum să mai aibă, dacă i-ați jefuit?... — Cum? Noi?

— Da, da, Vați despuat... — El, ne-a vândut partea lui... — Aida del... Va vândut... le răspundeau sarcastic, prietenii cei buni... Ce, nu știm noi? L'ați înșelat... L'ați pus să iscălească acte închipuite... Ș'apoi, odată, așa din senin, a răsărit acela pe care l'ați tănuit...

— Nu, nu, nu este adevărat.

— Aș! Au fost martori de față, la semnare. Ei au văzut cum s'au petrecut lucrurile...

— Nici de cum! răspundeau dânsii cu teama acelora care nu voiau să fie descoperiți...

Iar dovedirea lor se vedea că de colo că, este șubredă, că nu avea temei. Totuși ei se încercau să nu rămână învinși; truda lor era lăaturalnică; nu scormoneau faptele prea mult, pentru ca să nu iasă la iveală necinstea lor. Cunoscuții l-au sfătuit să se înțeleagă. A voit el atunci, prin unul sau altul să implinească de bună voie împăcarea. Dar n'a izbit.

Pe Mircea Frunză îl surprinse miezul nopții gândindu-se cum să iasă cu bine. Toți pe care îi rugase, îi dăduseră iluzia sperărei și cu toate astea, nimic nu vedea împlinindu-se... Ce să facă? Amarul și lipsa îl stăpâneau și totuși trebuia să nu-și arate suferința. Trebuia să pară străin de desnădăjduire... Trebuia să fie vesel ca și cum grijurile nu l'ar fi îmboldit... E greu — foarte greu aceasta — dar pe Mircea nimeni nu l'ar fi putut lănuii... Rare ori, ar fi surprins pe chipul lui nesiguranța zilei de mâine...

Cu pași mărunți trecu în odaia de culcare. Amândouă dormeau; în liniștea somnului, ei surădeau! Ce fericiți erau! Copilul în nevinovăția lui, ea în spazmul mulțumirei. Ei nici nu bănuiau zbuciumările lui sufletesti!... Se întoarse în birou. Scoase dintr'o cutie o carte de rugăciuni care, nu-l părăsise niciodată. Nu că era vre-un mare credincios, dar credea pentru că așa apucase. Era cea din urmă încercare pe care voia s'o mai facă. Cereă încă odată ajutorul celui de sus... De câteori nu-o citise! De câteori nu se rugase cu patima unui călugăr cucernic... Dar, nu văzuse încă nimic. D-zeu, parcă nu-l asculta; îl ocolea... Și totuși îl ajutase pe alții mult mai necredincioși. Cu toate acestea se hotărî s'o mai citească. O răsfoi de mai multeori și se opri la rugăciunea „necazurilor și supărărilor”. Apoi, liniștit se culcă...

Câteva zile trecură... Două trei... Față de ai lui părea mai înseninat. Pe chipul său parcă nu se mai deslușea îngrijorarea. Era un alt om. Se simțea că, citirea sfințelilor cuvinte aduseseră o reacțiune, îl întorseseră spre idealismul creștin „Iartă-le lor Doamne, că nu știu ce fac”.

Dar, mulțumirea nu-i statornică. Realitatea își face iar drumul. Astfel, el, în prada așteptărei, își vedea zdobindu-i-se una câte-una iluziunile. Din nou se îngrijea că are să rămână pe drumuri, alergând la unul și la altul...

Atunci în fața adevăratei privești ce răsărea înainte-i, sufletul lui zdobit, se revoltă împotriva nedreptăților și își da seamă că răbdarea nu se mai putea prelungi. Și în văpaia revoltei, luă de pe birou cartea de rugăciuni și o icoană a lui Crist, le vâri în buzunarul pardesiului, apoi se găti de plecarea.

— Te duci? întrebă Lucia.

— Da! Am treabă. Mă întorc de vreme.

— Să nu iei pe băiat dela școală, zise ea. Mă duc să-l iau eu. Vreau să mai es.

— Bine... Trebuie ceva?

— Nu!

Își luă pălăria. O sărută pe frunte și eși. Frământat de acelaș gând, el, nici nu băgă de seamă când pătrunse în grădina Luxemburgului. Trecu pe lângă bustul lui Saint-Beuve, care parcă îi zâmbea sarcastic și ajunse în fața basinelului. Privi un moment apa liniștită peste care pluteau câteva frunze răfăcite, apoi eși prin poarta dinspre Odeon. Repede străbătu strădele și ajungând pe cheiu, se îndreptă spre Auteuil. La ora

aceasta cheiul era aproape desert. Rar câte-un trecător grăbit. Se opri. Se uită în toate părțile și când se încredință că nu-l vedea nimeni, scoase cartea de rugăciuni. O răsfoi din nou; se opri la aceeași rugă la care se oprise cu câteva zile mai înainte; o îngână încă odată. Dar, credința care par'că renăscuse altădată, îl părăsea. Și cu toate acestea, tot avu puterea să mai murmure:

— Domne, pentrucă mă părăsești? Greșitu-ți-am întru ceva? N'am urmat legea ta?

Și în sine, nici-un răspuns mângăietor nu se mai lămurii.

— Apucă cu necaz cartea și zmulgându-i foile le imprăștiă în vânt. Le privi cu îndârjire, cum una câte una se reuniau și se lăsau în apa turbure a Senei. Scoase în sfârșit icoana lui Crist, și se uită la acest Dumnezeu — lung, mult... Dar peste puțin apa Senei fu izbită și de azvârlirea în ea a icoanei și Frunză își reluă drumul — înțelegând de astădată că puterea și dreptatea nu trebuiesc cerute nici lemnului, nici zugrăvelei... Și un alt Mircea Frunză se răsuc din acele clipe...

Paris, 1910.

Simionescu

DORINȚA

De mult un dor m'a cucerit
Și inima-mi sfâșie:
Să văd Ardealul alipit,
La scumpa Românie.

Să nu ne zicem „noi” și „voi”,
Să fim uniți, o frați,
Hotar să nu fie ntre noi,
Măreții munți Carpați!

Mihai așteaptă în mormânt
Să-i împlinim dorința!
Noi, ocrotiți de Domnul sfânt,
Avea-om biruința.

Cezar din Arad

Cugetări și aforisme

de general AL. HIOTTU

Gălăgia și curajul lăudăros este
semnul slăbiciunii.

O avere este mai ușor să se facă
de cât să se păstreze.

Când un popor se odihnește nu-
mai pe laurii trecutului, merge
sigur spre ruină.

Ușurința este cea mai înspăim-
ântătoare boală a omenirii.

Înțelepciunea popoarelor se o-
glindește în zicătoarele lor.

Advocații în politică sunt ca pi-
rul în grădină.

Cei ce aleargă după umbră
pierd și ce au în mână.

Cei mari se împacă totdeauna
pe spinarea celor mici.

Oamenii mari sunt ca trandafi-
rii, cărora le cad florile, dar tul-
pina rămâne.

Trecutul este: Amintirea. Pre-
zentul: Cugetarea. Viitorul: Ilu-
zia.

Generațiile în viață pun temelia
clădirilor de mâine. Urmașii îi
vor binecuvânta sau blestema.

Un popor pornit pe calea dezor-
dinei nu se mai poate întoarce la
ordine de cât prin revoluție și o
mână de fer.

Cei mici dispar, când se ames-
tecă fără judecată în cearta ce-
lor mari.

IMNUL LUI GARIBALDI

LA ARME! LA ARME!

Se deschid mormintele, se ridică morții,
Măritorii noștri au înviat toți,

Cu spadele în mână, cu lauri pe frunte,
Cu focul și numele Italiei, în suflet!

S'alerghăm, s'alerghăm în șiruri tinere,
Să fâlfâie în vânt bandierele noastre,

Înainte cu fierul, înainte cu focul!

Înainte cu focul Italiei în suflet.

Ești din Italia, căci ora a sosit;

Ești din Italia, ești străine afară!

Pământul florilor, cântecilor și versurilor,
Prejocă-se precum era în pământ armelor!

Cu-o sută de lanțuri ne legaseră mâinete,
Dar la Legnano zdrobirăm cătușele.

Silei străine Italia nu se supnuce,

Sub jug nu pot crește lăstarele Romei;

Italia nu mai suferă străini și tirani,

Prea multă e vremea decând ti răbdăm

A venit ora să văză străinul ce este Italia.

Dacă nu golesc îndată forturile Alpilor,

Garibaldi va da strigătul: La arme!,

Și la semnalul dat din Caprera

Vor răspunde cei o mie care deteră asalt Etnei!

Vom vedea antegarda roșie a vitejilor

Urnată de corturile și vasele Italiei;

Și poporul mândru urmând voinicii,

Se va năpusti asupra năvălitorilor!

Ești din Italia, căci ora a sosit,

Ești din Italia: ești, străine — afară!

Casele Italiei sunt făcute pentru noi;

La spatele Alpilor sunt casele voastre.

Voi ne stricați țărâțele, ne răpiți pâinea zilnică

Iar copiii noștri voim să fie numai ai noștri.

Granițele Italiei sunt Alpii și cele două mări.

Cu carul de foc vom străbate Apeninii;

Sfărâmând orice semn al frontierei vechi,

Vom înălța pretutindei bandiera noastră.

Ești din Italia, căci ora a sosit,

Ești din Italia, ești, străine — afară!

Să tacă gurile: să se ridice brațele,

Să ne întoarcem fața către dușmanii noștri,

Și, dacă un singur cuget va fi în Italia,

Îndată străinul va trece peste munți.

Nu e de ajuns triumful cu trofele barbare:

Să se închidă tâlharilor potecile Italiei;

Neamurile Italiei sunt toate numai unul,

Toate numai unul: cele o stă de cetăți.

Ești din Italia, căci ora a sosit,

Ești din Italia: ești, străine — afară!

Și Italia va fi una singură în Capitoliu,

Va cădea pentru totdeauna orgoliul împiilor.

Sena și Tamisa vor recunoaște-o de stăpână

Când ea își va relua domnia de sineși.

Mulțumită de stăpânirea ei peste insule și munți,

Amenința-va numai fruntea tiranilor,

Și, ori unde un tiran va apăsa omenirea,

Fii ei or alergă în ajutor pe mare și pe uscat,

Ești din Italia: căci ora a sosit,

Ești din Italia, ești străine — afară!

După L. Mercantini

de Emilio Livius

Energia sufletească

Azi nu se mai înțelege prin suflet ceia ce se înțelegea odinioară, dar cuvântul a rămas. Ar fi greu să-i găsești o definițiune în noua lui accepțiune; un teolog, sau un spiritist nu s'ar găsi încurcați, ei ar scoate din cutie vechea definițiune. Există însă ceva ce se degajează dintr'o ființă omenească, ceva ce nu putem pricepe încă bine și care de sigur nu e de cât o consecință a mii de cauze fizice de care nu ne dăm încă bine seama.

Sunt mulți cei care cred că prin educațiune se poate schimba firea unui om și pedagogia nu are altă menire; pedagogul crede că va putea să schimbe firea unui copil răutăcios alergând la anumite metode. Cum nu mi-a plăcut pedagogia, această codificare a bunului simț și cum cred că bunul simț nu se poate căpăta; cum am văzut atâți elevi conduși de pedagogi excelenți, rămânând tot așa de gugumani ca mai înainte și elevi care n'au avut pedagogi și care și-au făcut educația singuri, îmi iau permisiunea să nu am cea mai mică încredere în foloasele pedagogiei.

În fond, copiii răi, ca și oamenii răi, sunt pur și simplu bolnavi; răutatea e un caz patologic și în acest caz cel mai bun pedagog e un medic inteligent. Când copilul nu e atent și nu poate să-și învețe lecția, nu trebuie nici să-l bați, nici să-l dai pe mâinile unui pedagog pedant, ci cheamă medicul. Acesta va vedea dacă nu cumva sunt de vină vegetațiile adenoidice, sau altă boală. Când copilul e răutăcios, cheamă tot un medic și vezi dacă tatăl sau mama, nu suferă de vre-o boală de nervi.

Așa și cu energia sufletească; aceea nu se capătă prin pedagogie, dar în acest caz nici medicul nu poate să facă nimic. Medicul vindecă anume organe, dar energie nu poate să dea, cel mult energie fizică, cu ajutorul tinicilor.

Energia sufletească o ai de mic copil. Te naști timid, sau îndrăzneț. E curios cum timidul poate să fie inteligent, dar îndrăznețul un prostălu. E supărător lucru, dar e așa. Timizii inteligenți încearcă să se vindece de infirmitatea lor psihică, dar nu reușesc mai nici o dată.

Timizii inteligenți se recrutează aproape exclusiv dintre bărbați, ceia ce e și mai supărător și chiar curios, de oarece educațiunea și instrucțiunea, așa cum le avem azi, sunt alcătuite de bărbați pentru bărbați și deci ar trebui să avem prea puțini bărbați timizi. Timidul știe ce trebuie să facă și nu îndrăznește; nu știe să răspundă bine de loc, el își răspunde lui însuși, admirabil, cinci minute după ce a discutat cu interlocuterul său. Timidul prin faptul că mai mult ascultă de cât vorbește, e cel mai aspru critic, cel mai minuțios, atât doar că e auzit rar și numai într'un cec de întimitate, căci față de străini nu are curajul necesar.

Și iarăși e curios, că energia sufletească de care vorbeam adinea-uri, o găsești la timizi, ba într'o proporție mare. Îndrăznețul nu e totdeauna inteligent, unii sunt îndrăzneți fiindcă nu pricep bine lucrurile și ignoranța lor e o binefacere pentru ei, daea pentru alții e o calamitate.

Nu toți îndrăzneții au deci energie sufletească și în fata unei nenorociri numai dvedești energia de care e capabil un suflet omenesc.

Există și mai ales la mulți timizi, o formă ciudată a energiei; încăpățănarea, dar aceasta e forma cea mai vulgară, de cele mai multe ori unită cu ignoranța.

Un suflet energic și în totdeauna de la început ce vrea, pe când alții sovăesc mereu. Din copilărie îl vei recunoaște și aceasta ar putea să preocupe pe faimoșii pedagogi. Un om energic e „cineva” de copil și nici un pedagog din lume, fie Pestalozzius în persoană nu-l va schimba. El „vrea” și ajunge să aibă ceea ce vrea. Nu există cuvântul „imposibil” pentru o energie sufletească. Poate să îi se opună o lume întreagă, omul acela va face ceea ce și-a pus în gând, căci ceilalți obosec, dar el nu. O nenorocire ce poate să doboare pe sute alții, pe el doar îl zdruncină, dar îl lasă în picioare. Dintr'un om se fac doi atunci, cel care suferă și cel care judecă, cel care poruncește și izbândește cel din urmă.

De sigur, creierul acestora e mai bine organizat ca al altor, e mai multă ordine în idei, e o disciplină mai severă și acestea nu se capătă prin metode savante, ci le ai de când te-ai născut.

Că această energie poți s'o întrebuințezi în rău, e altă socoteală, așa poți să devii un mare politician, sau un faimos diplomat, care să încurce cele mai clare situații sau un general crud ca Napoleon; dacă energia aceea e întrebuințată însă spre bine, pentru creiere, nu pentru distrugere, atunci poți fi un Shakespeare, Goethe, sau Pasteur.

S'au găsit unii care să claseze pe creiatori, la un loc cu distrugătorii, etichetându-i tot sub firma patologică, dar de caz patologic nu poate fi vorba de cât atunci când individul își întrebuințează energia sufletească pentru a distruge, a nimici. Aceasta e în adevăr o boală fizică, e o acțiune în contra naturii, pe când cei care creiază, în orice domeniu și fie mari, sau mici, lucrează conform naturii.

În orice caz energia sufletească nu se învață, nu se dobândește, te naști cu ea, poți să o transmiți, dar fără voia ta, e ceva care scapă analizei și pedagogilor.

Victor Anestin.

După douăzeci de ani...

— Scrisoare —

...În seara asta mohorâtă, gândul mi se îndreaptă cu atâta puternică strălucire către d-ta, că trebuie să-ți scriu... De ce? Nedumerirea care-ți va pune pe buze un zâmbet — poate — mă stăpânește și pe mine... De mult de tot nu mi-ai mai venit în minte, de mult nu mi-ai mai lăsat sufletul prins în vraja ispititoare a visului...

Și totuși, în seara asta, dorul de a învia o pagină din trecutul depărtat, mă chină, nu-mi dă pace și trebuie să-ți scriu...

Să-ți scriu!.. Dar oare mai trăești? Sau rândurile acestea sunt îndreptate către mort?... Eu nu mai știu nimic... de douăzeci de ani, nu mai știu nimic...

Și dacă mai trăești, ce bătrână trebuie să fii! Iarna vieții îți va fi asternut argint în păr, ochii își vor fi pierdut strălucirea și mâinile pe care le strângeam înfrigurată, simțind cum alunecă sângele cald prin vine, mâinile albe și dragi, vor fi sbârcite și fără de putere acum... Vei fi stând, tot ca și mine, la colțul sobei, în dogoarea albăstrie a focului... Răbufnirile de vânt, isbind în crângi uscate, nu te fac să te cutremuri?... Și singurătatea nu te doare?..

...Adineauri, am părăsit fotoliul în care îmi trec toată vremea citind și m'am dus la fereastră. Strada-i pustie, ninge într'una și lună nu-i... O, unde's nopțile de primăvară, și visurile și nădejțile mele toate?..

O scoțiană care știe să cânte din cimpoi, în capul cercetașilor din Londra, face propagandă pentru recrutarea soldaților

LA UMBRA ARIPELOR TALE

La umbra aripelor tale trăește-o 'ntreagă 'mpărăție.

Verdeata crește dătătoare de liniște și bogăție,

Isvoarele surid cu ape multicolore, și sclipeșc

Nisipurile 'n șerpuirea prundișului de ameteșc.

Și via 'și plămădește trunchiuri cu foi ca niște-acoperișuri

Intinse pe belșug de curpeni și cepuri; în paianjenisuri

De fire lungi și tremurate de soare prins în frunze moi

Se scutură răcoritoare și bine-cuvântate ploii,

Și 'n fie-care fir de iarbă viața pune o minune.

Cirezile de vite pleacă netulburate la pășune,

Și-și taie 'n inima câmpiei nemărginite un hotar

Pe sub isvorul ce scânteie ca o șopârță de cleștar.

Plugarii es, cu pluguri grele pe brazdele adânci, la muncă

Și, fericiți că 'mbracă gestul semănătorilor, aruncă,

Cât poate să cuprindă mâna măsurătoare pe ogor,

Semințele, cu grija zilei de mâine, înaintea lor.

Coliba se ridică apoi în străduință de palate

Și se multiplică 'n cetate adăogată la cetate,

Iar minți intinse ca o coardă pe-o harpă încordată, strâng

Destinul în retorte fine de sticlă 'ncinsă, îl înfrâng

Și făurind o nesfârșită și minunată unitate,

Unesc în fapt atâtea lucruri în aparență disparate;

Și astfel, ridicându-și par'că din toate stihurile-un semn,

Inaripându-și din vlăstarul abia 'nverzit un nou îndemn,

Cu vietățile, cu munții, cu bătănieșurile sale,

Trăește-o 'ntreagă împărăție la umbra aripelor tale.

N. Davidescu

Prietene, prietene și eu am îmbătrânit... Nu mai port flori albastre în păr și râsul nu se mai ivește la colțul gurei... Din femeia iubită, înconjurată, strălucitoare de tinerețe, n'a mai rămas de cât o biată bătrână, vai!..

Și totuși, regretul zilelor trecute, e covârșit de un gând nou... Și răscolindu-mi sufletul, văd limpede că tot ce-am suferit — și am suferit mult — a fost pentru o părere. Căci numai părere a fost visul meu... Visul stropit cu atâtea lacrimi... și mă înspăimânt și nu știu de trebuie să mai plâng încă sau să răd: Eu nu te-am iubit niciodată!..

Cum am făcut descoperirea aceea?... Pe masa mea, stă risipit, un vraf de scrisori. Sunt copiii scrisorilor ce și-am trimis odinioară. Le-am recitat astăzi și ele mi-au destăinuit aceea ce n'am înțeles până acum... Nu, nu te-am iubit niciodată! E drept, găsesse în ele, pasagii calde, chemări discrete, destăinuirii și multă poezie, mai ales... Dar raționamentul acela lucid — mai lucid ca în timpuri normale refuzul încăpățânat de a-ți da cea mai nevinovată dovadă a iubirii — o sâr-

tare — sutele de motive născocite spre a o împedica, numai dragoste nu poate fi... Nu... nu te-am iubit niciodată...

Nu clătina neîncercător capul și nu zâmbi, mai ales... O spovedanie făcută în stinsul vieții e întotdeauna dreaptă și eu sunt așa aproape de mormânt!..

Eram într'un timp când degustată de realitatea dureroasă a vieții, simțeam nevoia unei afecțiuni curate, supra pământesti, la umbra căreia să-mi odihnesc cu încredere sufletul.

În epoca aceea te-am întâlnit... De ce când m'ai privit întâi în ochi am tresărit de-o vrajă neînțeleasă? De ce nu m'am răsvărit, când am simțit dintr'o dată, că-mi vei fi stăpân? Unde eera voința aceea frumoasă cu care mă mândream?

Și cu toate astea, o repet: nu te-am iubit... Ce-am râvnit la d-ta atunci? Strălucirea numelui? Nu... nu ajunseși la glorie pe vremea aceea... Pe d-ta?... Nu... nu... Veneam să te văd sub imboldul unei atracții necunoscute, veneam dornică, dar când îmi erai aproape, mă înspăimântam... Mi se părea că o singură

sărutare ar fi avut puterea să măucidă, așa rău îmi făcea întreaga ființa d-tale, un rău nespus, ciudat, — de care totuși aveam nevoie și care-mi dădea o senzație de înghet și de desnădejde totdeauna.

Prietenui meu vechiu, ce m'a făcut să fiu așa?... Uite, eu cred azi, că dacă ai fi fost o icoană neînsuflețită, o marmură, un vis, sau dacă ai fi trăit numai în închipuirea mea, eu încă ți-aș fi adus acelaș prinos de adorare...

...Am auzit odată — nu de mult — pronunțându-se în cercul unor învățați cuvântul: „dragoste cerebrală”. O stare psihologică ciudată, în care toate simțurile rămân reci, afară de creier care e adânc impresionat. Ei bine, eu care nu-mi dădusem niciodată seama de sentimentul nelămurit pe care îl încercasem, m'am agățat de-odată, cu toate puterile, de înțelesul cuvântului acesta... Așa fusese dragostea mea! Ce limpede și totuși mie îmi trebuise douăzeci de ani până să ghicesc... douăzeci de ani, în care amintirea d-tale crescuse mai mare, tot mai mare, uriașe, zdrobindu-mi și nervii și voința și tot...

O, e de mirat prietene, neînțelesul și nestatornicia firei omenești.

În clipa când am priceput nemeinicia visului înfiripat s'a sfârșit ceva în suflet și am avut deodată senzația de gol pe care ți-o dă moartea unei ființe dragi... Vai!.. Trebuiau să fi rămas orbi ochii minții mele, să nu fi văzut niciodată lumina adevărului... În durerea mea de atunci crezusem că n'o să mai pot îndura viața... Și totuși, iată-mă... Trăesc... respir... mă bucur de soare și de frumusețile lumii...

Fire omenească... fire omenească!..

De ce amintirea trecutului depărtat îmi împânzește ochii de lacrimi? De ce după atâția ani amari îți trimet iar gândurile mele, când îmi făgăduisem mie și chiar d-tale că nu-ți voi mai scrie de loc?..

Prietene, citește scrisoarea asta, altfel de cum le citeai pe celelalte — fără surâsul acela răutăcios, pe care ți-l știam odată... Plângi cu mine — dacă poți — viața-mi ră-tăcită și fără de noroc și mai ales nu căuta niciodată să te întrebi, sau a mea, a niciunui sau a a-sau a me, a niciunui sau a amândorora...

Părerile de rău

Totdeauna când ne gândim la trecut simțim părerile de rău.

Regretăm o stare sufletească anterioară prin care am trecut pentrucă suteam convinși că nu mai este și nici nu se va repeta ceea ce a fost odată...

A trăi e a gândi și a lucra, a regreta și a spera.

Viața e ca un colier; speranța e firul pe care sunt înșirate mărgelile; amintirile; timpul e un cutit și când taie, firul atunci mărgelile se împrăștie și viața se curmă.

Viața e o înșirare de amintiri, de regrete și de speranțe. Speranța ne mîntuie. Dorința ne ademenește și ne'nșală. Aproape nimic nu este adevărat și de nimic și de nimeni nu ești sigur. În viață mai mult se crede și se speră, se regretă și se plânge.

Când părerile de rău îmi turbură liniștea sufletească și când stau de vorbă cu trecutul mă regăsesc un călător pe drumul vieții, un biet soldat rănit în luptă, cu zilele de ieri și care continuă încă lupta cu ziua de mâine...

Când amintirile trecutului îmi picură în minte și resimt părerile

de rău de tot ce-a fost cândva și nu va mai fi, îmi pare că sunt într'un cimitir vechi și părăsit pe care nu l-am mai vizitat de mult...

Trecutul e ca și un cimitir. Cu puterea amintirii mă duc și desgrop fiecare mormânt în care este îngropat câte ceva din trecut, ca să nu turbur pacea, morților uitați, dragi și scumpi, m'asiez în genuchi lângă ei, dau capatul sieriului și giulgiul la o parte și stau de vorbă pe rând cu fiecare...

Amințirea le dă viață. Ei îmi vorbesc de viața mea de altădată și de fătășelări din vremi trecute, îmi reamintesc de mine, de cel ce am fost odată...

Părerile de rău îmi umezesc genele de lacrimi și-mi dau bine seama că nu pot să retrăiesc decât în amintire vremurile de atunci...

Aducerile aminte sunt ca și florile ce le punem pe mormintele celor dispăruți și cari ne-au fost dragi.

Trec prin viața singur și sunt în lumea asta ca un câine răfăcit. Trăse între oameni și totuși sunt un străin pentru ei cum sunt și ei pentru mine... Sunt un răfăcit din alte vremuri.

Mă simt bine în această izolare la care m'am condamnat singur. Și găsesc o consolare în singurătatea, tăcerea și tristețea în care trăiesc.

Am ajuns să nu mai cred nimănui nimic. Nu mai doresc și nici nu mai sper la nimic. Trăiesc numai cu amintirile și cu părerile de rău de anii ce-am trecut. Și când stau de vorbă cu mine însumi mi se pare că eu acela de altădată, frate bun cu mine, așa cum sunt acum, e un mort uitat de mult pe care azi zadarnic îl mai plâng...

Viața artistică și literară

La Arenele romane e astăzi al doilea festival al celor trei glorioși: De Max, Enescu și Ventura. E locul să anunțăm că De Max a semnat un angajament strălucit la Comedia-Franceză din Paris. E o nouă consacrare a marelui nostru artist.

Foarte interesante sunt tablourile vivante ale companiei Mihai Capell's dela „Amicii Orbilor”. În special, cânele, prin imobilitatea cu care pozează în aceste tablouri, atrage atențiunea tuturor. Nu știu dacă, în vremurile acestea de psihoză generală, un om ar putea înmărmuri astfel, în atitudine statuare, ca acei câne alb și minunat care are asupra omului superioritatea unei exhibițiuni care nu-i aduce altă rentă decât bucuria de a-și fi mulțumit stăpâna.

Noi însă, civilizații, suntem oamenii atitudinilor bine socotite și aci stă superioritatea cânelui asupra noastră.

Compania de operă dela Blanduzi a pus în repetiție „Faust” cu tenorul Napoleon Szawinski, nu știu ce interpretare s'ar putea da într-o grădină de vară, concepție artistică a lui Gounod.

Se pare totuși că artiștii își vor face datoria de a nu teroriza minunata muzică a marelui compozitor francez.

Comisiunea monumentelor istorice a trimis pe pictorul Paul Popescu să cerceteze picturile mai multor biserici străvechi din Moldova.

Din cercetările sale de până acum reiese convingerea, măgulitoare pentru noi, că, acum 400—500 ani, am avut meșteri mari în arta bizantină și la școala lor s'au inspirat multe generații de artiști

din întreaga peninsulă balcanică. A fost o intensă mișcare artistică-religioasă în țara noastră acum patru-cinci veacuri, sub auspiciile pioșilor și eroicilor noștri voievozi.

Vom avea o iarnă superbă sub raportul manifestărilor artistice. Se fac prezățiri în vederea operii dela Teatrul Leon Popescu cum și a concertelor simfonice conduse de maestrul George Enescu.

Teatrul nu va lipsi nici el. Pe lângă compania Bulandra-Voiculescu, mai e vorba să se formeze și o companie de reviste cu elemente dintre cele mai bune.

Numai să fie și revistele la înălțimea interpretărilor cum și aceștia la înălțimea revistelor.

L. I.

Sacul cu glume

Bietul Răbdăreanu are o nevastă prea iute de mână. Pe fața lui, iuteala aceasta lasă adesea vânății și alte semne cu năbădăi. Într-o zi venid la cafea, în cercul lui de prieteni, purta pe față niște sgârieturi teribile, a căror proveniență toți o pricep, dar nimeni nu-i zice nimic, ca să nu l'umilească. Subt privirile lor insistente însă, pacientul se simți obligat să le dea o explicație pe care o făcu jenat în termenii următori:

— Inchipuiți-vă că afurisitul meu de câine, că să-și arate bucuria că nu mă văzuse de eri, a sărit la mine ca un nebul și m'a sgâriat cu labele lui, precum vedeți.

— O fi el câine cât poftesti, fi răspuns atunci unul dintre prieteni și afurisit, nici că e vorbă, dar eu unul să-ți spui drept, i-aș intentat o acțiune de divorț.

O d-șoară sdrăngănește toată ziua la piano, așa că i-a căpiat pe vecinii din apartamentele de alături. O bătrână, oflind, zice unei prietene:

— Ce noroc pe noi că d-șoara asta nu e maimuță!

— Maimuță! Și ce ar fi atunci?

— Ar fi rău de tot, că ar cânta cu patru mâini, în loc de două cum cântă astăzi.

Tatăl, sever strigă copilului:

— Ti am spus de atâtea ori să nu-ți mai bagi degetele în nas!

Copilul, plictisit, îi răspunde:

— Mama nu mă lasă să le bag în borcanul cu dulceață, bucătăreasa în tigiă cu cartofi, hunicul în tabacherea cu tutun și tu în nas. Of, unde să le bag?

— Bărbatul d-tale are creierii cam oboșiți: zice un medic soției unui bolnav. Ar fi bine să renunțe, pentru câte-va timp, la lucrările cu capul.

— Aoleu, domnule doctor, răspunde femeia, apoi atunci ne-am prăpădit!

— Pentru ce?

— Pentru că bărbatul meu e perucher.

La Terață, un român stă de vorbă c'un neamț care-i e prieten. Discutind literatură, românul îi zice:

— Să-ți spui drept, mă neamțule, u dintre toți poeții voștri, îl admir pe Schiller, pentru că e poet internațional.

— Cum, internațional? Ce vrei să zici cu asta? întrebă simit supusul lui Franz Iosif.

— Vreau să zic că a scris pentru toți. Așa, pentru chinezi a compus *Turandot* pentru greci *Ifigenia*, pentru elvețieni *Wilhelm Tell*, pentru italieni *Mireasa din Messina*, pentru francezi *Fecioara din Orleans*, pentru englezi *Maris Stuart*.

— Bine. Și pentru noi, com-

patrioții lui. întrebă germanul pufnind, n'a scris nimic?

— Ba da, a scris *Brigantii*.

Instalată pe timpul verii la o țărancă de lângă un oraș de băi, cucoana se invoeste foarte bine cu gazda ei, femeie vrednică și curată. Într-o zi, pe când țărâncă gătea dejunul, cucoana văzu viind spre bucătărie o scroafă cu mai mulți purceluși foarte drăguți.

— Aoleu, sărăcuții, l'e foame, zise cucoana țărâncii. Știi ce, dă-mi mălai să le fac eu de mâncare până vei termina d-ta de gătit.

— Ba nu, cuconiță, îi răspuns țărâncă. Mai bine pune d-ta ici mâna la bucatele d-voastră, și de porci lasă-mă pe mine să văz eu, că nu știu, drăguții mamii, ce greoi, ce cusurgii sunt: nu mănâncă dela fite-cine și orice ce le-ei da.

CAMPANIA DIN 1913

A I-ului Divizion din Regim. 5 Roșiori

de C. CIOCAZAN

— URMARE —

Zavet

Zavet se presintă binișor, clădirea școlii și primăria drăguță, două geamii dintre care una bună, o zidărie pentru biserică care însă rămăsese neterminată din cauza războiului o fabrică de lmonadă, o cafea-cărciumă care avea și camere de închiriat, un fel de han. În privința drumurilor însă aceiași continuă nepăsare.

Apa se extrăgea din câteva bunare la care ca de obicei, locuitorii veneu cu frânghia lor pentru a scoate apă. Un lac mare cu apă de ploaie din care se alimentau mai ales țigii turci a căror ferrei nu-și înveleau fața. D-nul comandant al regimentului a fost încartierat la preotul satului, un om care la început părea rău voitor, dar încetul cu încetul, am stat în Zavet șapte zile, devenise om de treabă; începuse chiar a ne arăta că ne înbește. Credea, cum credeam și eu, că Zavet va rămâne României și convingerea mea crescuse când am văzut la Turtucaia linia ce se credea necesară apărării țării. Astfel că la 20 Iulie Sf. Ilie și a doua zi Duminică când a slujit în paraclisul format până la clădirea noii biserici, a pomenit numai pe M. S. Regele Carol I și după sfîntirea apei căd boteza zicea, bine înțeles în bulgărește: *Biruința Regelui nostru Carol I asupra celor*

protivnici dărueste și cu crucea ta păzește pe poporul tău, etc.

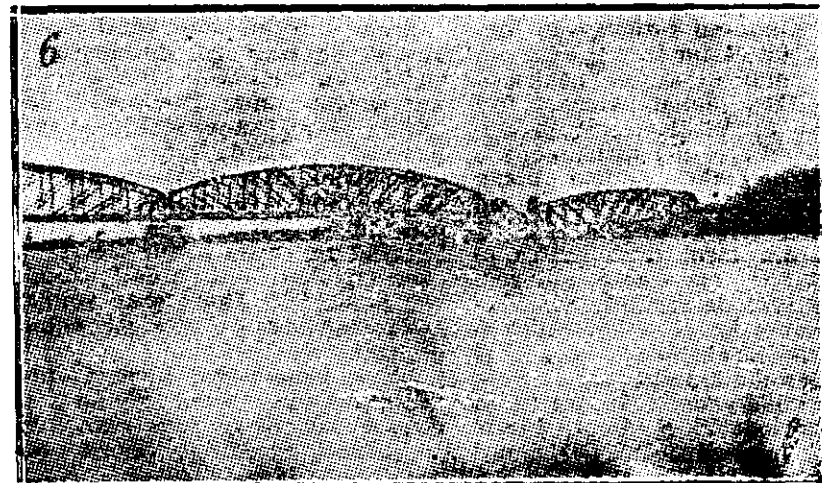
D-nul lt. col Bălăceanu își alege cartierul la hanul de care vorbii și eu în casa d-nei Gurnoff, româncă din Turtucaia.

Aci stam cu d-nii căpitan Pretorian și Petrescu Ionaș Athanasescu și dr. Dinulescu. De și româncă femeia Gurnoff al cărei soț era la război, avea simțiminte bulgare, cea ce se manifesta când mai târziu spunea că a fost ușor pentru noi să ocupăm tot, nu am avut nici o opunere. Pentru că am stat vr'o 7 zile am crezut că e bine să-i plătim o chirie pentru cele patru camere ce ocupasem și contribuind toți ofițerii care am stat în casele d-sale i-am plătit 35 lei. Aci am avut un bun pat, emera curată cu scoarțe peste pământul bătut care forma pardoseala. Pe pereți erau atâr-nate fotografiile Trului Ferdinand și a Tarinei, fotografiile militare ce găseam în toate casele bulgare. Este o fală ca membrii familiei să fie militari. Un simțimânt foarte mult cultivat, cea ce explică cum bulgaru care nu e capabil de nici un fel de expansiune, e bun soldat.

Copii femeiei Gurnoff nu vorbeau decât bulgărește și cum îmi spunea d-nul căpitan Vișoreanu din cavalerie, azi maior, chiar copiii românilor și unguirilor din Deva, care Stambulof a colonizat unele ținuturi, ca Asenova 20 kil. depărtare de Nicopole, nu mai știu un cuvânt românește ori ungurește. Acei români și unguri dela Asenova spuneau că autoritățile bulgare nu le permit să vorbească limba lor și că făcându-i să creadă că odinioară au fost bulgari, expatriați dela Deva au convenit să nu mai vorbească românește ori ungurește. Și bulgarii se plâng că noi românii împilăm pe naționali lor din Dobrogea, și nu le dăm voie să se cultive în limba lor? Ce mici oamenii!

Fie ca acest exemplu să servească acelor care vor dirija conducerea noii provincii ce am luat și din care bulgarii nu se sfiesc a spune în toate părțile că în curând vom pleca pentru a reveni ei, cea ce au și început a pune în practică prin înființarea societății „Dobrogea” îmi pare.

În curtea școlii dela Zavet s'a așezat escadronul, comandant de căpitanul Paplica care avea alesul obicei de a cantona, sau bivacua la un loc toți ofițerii escadro-

Podul peste Isonzo, pe care austriacii l-au distrus când s'au retras

nului d-sale și împreună cu escadronul pe care la inspecție îl prezenta foarte bine, având întotdeauna flori la șeile puse pe rastele, iar locul ocupat de călăreț era totdeauna bine îngrijit, așa că era o plăcere a asista la asemenea inspecții.

Astfel pusese paie în coridorul școlii, d'asupra păturei și acolo se culca cu ceilalți ofițeri, de care aproape era nedespărțit.

Acest exemplu cred că ar fi bine să fie imitat întruninduse apoi ofițerii toți, în adevărați camarazi, pentru că numai așa se pot mai bine cunoaște și împrieteni.

Pertanini și Nichipercea

La venirea în acest sat Zavet am găsit pe bulgaru Velicu, care vorbea bine românește dar era bețiv împărătesc, și un altul pitic, care ambii fuseseră în țară, grădinari. Din cauza mișcărei lor, a modului lor de a vorbi, de a se conduce le au atras primului, denumirea de Pertanini și secundului de Nichipercea, care în adevăr că sămăna, mai ales când însoțea pe preotul satului în preumblările care le făcea cu d-nul comandant al regimentului.

De și eram la 14 Iulie totuși începuse a se răcori bine în urma unor ploii torențiale și locuitorii ne spuneau că anul acesta e excepțional, altfel sunt călduri tot ca la noi. Cum la Zavet stam mai mult, d-nul comandant al regimentului a ordonat a se începe școala de călărie, de pluton și escadron urmându-se regulat raportul la ora 2. „Nu trebuie” zicea d-nul lt. col. Herescu, ca oamenii să stea inactivi, pentru că astfel gânduri rele îi pot pridi, pe când ocupați nu vor avea timpul de a face greșeli și apoi exercitându-se vor profita și ei și caii. „Sergentul Ioniță trimis cu situația la Turtucaia nu se mai înapoiaseră totuși ne sosesc vești indirecte că bulgarii au fost zdrobiți și că astfel sunt descurajați. Localnicii, primarul, notarul, perceptorul care din cauza funcțiunii lor nu fuseseră luați în război, și împreună cu ei bătrânii, nu-și puteau ascunde durerea, rugându-ne să-i scăpăm mai curând. Au destul de când se bat, ar fi bine să se împace să vină oamenii să-și vadă de treburi.

În dimineața de 15 Iulie sergentul Radovici, văzând pe un soldat curățind carabinele dela escadronul 11 i-a dat să-i curețe și revolverul lui, după ce mai întâi l-a descărcat. Soldatul ne având atunci destulă vasilină, l-a uns puțin după ce-l curățase și apoi dându-l sergentul Radovici, l-a reîncărcat și pus la sea; soldatul însă primind vasilină l-a luat să-l ungă și fără a ști că e încărcat, a tras de cocoș împuscând prin călcăi și pulpă pe un camarad care după ce a fost pansat a fost trimis la spitalul din Turtucaia unde s'a făcut bine. Fiind însărcinat mai târziu cu cercetarea faptului, am încheiat actele, în urma cărora mi s'a spus că s'a dispus pedepsirea sergentului Radovici pentru că dase revolverul soldatului să-l curețe.

Cum nu mai eram ocupați ca până acuma, incertitudinea de soarta a lor noștri creștea și corespondența nu soseau. Am primit mai târziu câteva cărți postale din cele ce fiul meu îmi trimisese, dar care sau să rălăciseră sau mai mult cred că se arseseră fiind poate considerate ca purtătoare de vibroni.

Seara sosește corespondența cu ordinul de a se face recensământul populației din sectorul destinat cavaleriei.

D-nul comandant al regimentului procedo imediat împreună cu toți ofițerii la împărțirea secțiilor în 7 secțiuni, dintre care

Celebrul pianist polonez Paderewski, care în prezent e în America, unde face propagandă pentru patria sa.

pentru prima, cuprinzând satele Zavet, Mundzilar și Kemanlar, am fost întrebat dacă vroi să o fac eu. De și ofițer superior, am răspuns că cu plăcere execut ori ce ordin mi se dă.

În consecință s'a dispus face-rece recensământului în modul următor:

Secția 1 maior Ciocazan: Zavet-Mundzilar, Kemanlar.

Secția 2 lt. Athanasescu, Eschibalabanlar, Embalabanlar, Kösi-Abdi, Sirt-Zilar Mesimler.

Secția 3 lt. Timotei Urpatlar, Kampa, Saladin Kadir.

Secția 4 slt. Chiliman Kerimler, Eschimahle, Dok-Celar, Omurzun, Iukli Deremac.

Secția 5 slt. Slăvescu Osman-Köje, Orta-Mah-Kabular, Balzimah, Arslan, Podayva.

Secția 6 slt. Eremia și sergentul Radovici, Seliki, Budzah, Talsilmah-Ferhatlar, Ghiek-Belar, Salti-Klar, Nasi-fuilar.

Secția 7 slt. Aslan, Rahman-A-siklar, Durular, Ibrai-Mahle, Sifirel Sravin, Coban, Nasuf-Davuzilar.

Cu venirea ordinului pentru recensământ a sosit și ordinul Marei Cartier General n-rul 560 și anume: „Pentru buna reputație a oștirii noastre, să se evite orice neînțelegere între soldați și locuitorii, cărora chiar în caz că reclamațiile ar fi neîntemeiate să se dea satisfacția posibilă mai cu seamă în caz de rechiziții care se fac prin autoritatea comunală și numai cu bani.

SS) General Averescu
Ordinul n-rul 162 Principele Ferdinand comandantul de căpetenie al armatei.

Ostași.

Am trecut peste Dunăre în Bulgaria pentru ca prin voiața noastră să silăți ca armata bulgară să respecte dreptul altora, pe care îl nesocotește azi. Nu uitați însă acum 36 de ani, părinții voștri și-au vărsat sângele pentru libertatea poporului bulgar și deci voi nu puteți avea dușmănie pe ei. Populația din sate și orașe, atât cât nu iau armele și își vede liniștit de treburile zilnice, trebuie să văză din partea noastră că pe cât suntem de bravi în fața celor ce vi se opun în cale cu armele, în mâini, știți a fi blânzi cu cei ne armați.

Alăturatele înălțătoare ordine le transcriu pentru a se vedea cum șefii armatei române înțelegea să se comporte cu bulgarii care au făcut opere de distrugere-masacrând tot ce găseau în cale. Ar fi bine ca aceste ordine să fie cunoscute de Europa, pentru a constata starea de civilizație a armatei române atât de criticată de bulgari.

Recensământul Cavaleriei

În dimineața zilei de 16 Iulie la ora 7 am plecat cu escorta compusă din sergentul Obrejan Nico-

lae și 9 schimbăși dintre care la patru am găsit că plecaseră cu caii răniți de sea.

Am regretat, mai ales că cerusem d-lui căpitan Paplica a-mi da soldați cu cai buni, dar în fine schimbăși s'au purtat foarte bine și dacă întâlneau inamicul, ar fi avut de furcă cu ei, cum supneau, când ne înapoiam după ce terminasem lucrarea, c'ar fi mers până în pânzele albe: ori eșeam victorioși, ori toți rămăneau morți. Zău că era o plăcere să stai cu asemenea oameni de vorbă și toți erau astfel și pe atât de adevărat pe cât serie de bine d-nul Mihail Sadoveanu sub titlul 44 zile în Bulgaria, când descrie pe rezervistul cu o rană nevindecată, care totuși ținea să meargă la război, pentru apărarea țării ca și prieteul lui căruia îi era dor de copii care-i lăsase acasă, dar că-i era rușine să profite de sfatul medicului de a rămâne acasă.

Toți bieții țărani și-au făcut datoria, fie că și noi să știm să ne facem și... aci să transcriu cuvintele d-lui profesor dr. Gerota din

„Impresii și Aprecieri”

Șefii de guvern, Miniștri și deputați, travestiți-vă și coborâți-vă în mijlocul masei poporului pe care îl înșelați cu discursurile voastre mincinoase; vedeți ignoranța și neștiința lui de carte, vedeți abuzurile și apucăturile subalternilor și protejaților voștri politici și mulțumiți lui D-zeu că răbăria românilor e mare! Dar dacă nu va plăti pielea voastră, apoi de sigur că vor plăti copiii voștri efectul ignoranței și nedreptății în care ați ținut cele 6 milioane de fii ai țării pe care-i ați speculat.

Făceți-le școale și luminați-i ca să poată să-și cunoască nu numai datoritiile ci și drepturile lor, căci poate atuncea vor înceta furturile și ilegalitatea de astăzi.”

În drum m'am întâlnit cu slt. Slăvescu cu escorta d-sale, mergea în același direcțiune împreună cu d-nul lt. Eremia cu escorta d-sale. În urma ploii răuțelul Demi-Dabinar se revărsase, așa că valea, care forma platforma amfiteatrului natural de care vorbii mai sus, era acoperită de apă pe care am trecut-o până la genunchii cailor și foarte greu, pentru că terenul se transformase în nămol care făcea trecerea anevoioasă. În Mundzilar am spus primarului să-mi prepare furaj pentru seara. Fiind ajuns de lt. Timotei cu escorta d-sale am intrat cu toți în Kemanlar unde la marginea satului am găsit și pe simpaticul lt. Chiliman cu soldații săi. Pentru a nu pierde timpul după ce am îngrijit să se dea furaj cailor și am trimis o recunoaștere în spre Durac, am procedat la lucrare împreună cu notarul, perceptorul comunal Hristu Gațrangieț, primarul bulgar și ajutorul său turc împreună cu comisarul Teodorof și luând notele registrelor de recensământ pe care le am găsit în regulă, am constatat în acest mare sat, pot zice târg, în care cum scriese mai sus se făcea târg săptămânal mare. Vinerea am constatat că sunt turci bărbați (Codja) 279, femei, (Kava) 302, băieți (Giugiuc) 330, fete (Căz) 280, bulgari: bărbați (Stopan) 117, femei (Stopanca) sau jena 111, băieți (Munee) 158, fete (Momice) 153.

Am găsit și un român cu soția și 2 fete și țigani turci.

Apoi controlând aceste date de vizu prin câteva case și găsindu-le exacte am notat diferitele construcțiuni și îmbunătățiri ca Geamii 4, biserică creștină lipsește (e înlocuită cu o clopotniță de scânduri), judecătoria, fântâni, mori capacitate de furaj etc. și luând pe notarul perceptor comunal cu registrele satului Mundzilar am plecat acolo. N'am avut timp să cercetez în deamănunt organizația comunală, pare însă că satele

mai mici ca Mundzilar de pildă, sau Golema-Ada sunt cătunele unor comune mai mari iar primăriile lor sunt numiți dintre consilierii comunei și din majoritatea naționalității locuitorilor. Aci la Kemanlar am găsit un turc cu două cadâne, din cauză, cum mi s'a explicat că: săracii nu pot întreține mai multe femei, dar numărul cel mare de femei îl formează soacrele și mamele care stau la un loc cu copiii lor.

Ajuns la Mundzilar unde eram așteptat, m'am apucat imediat de lucru pe care îl am terminat pe la ora 9 seara găsind: turci, bărbați 194, femei 198, băieți 313 fete 168; bulgari: bulgari bărbați 64, femei 62 băieți 95, fete 89; armeni 1 cu soția, 2 băieți și o fată, tătari și țigani precum și o familie turcă venită din Măcin. Am constatat că vr'o 10 familii de turci se expatriaseră, trecând mi s'a afirmat, în Dobrogea. Și aci am găsit un singur turc cu 2 femei și am constatat că cea mai mare parte din turci nu vorbesc bulgărește iar între bulgari am găsit și numele de Guran. În casa primarului care servea și de local de primărie, unde am făcut lucrarea, am așezat în curte caii și oamenii care au fost bine ospătați. Primarul a ținut să mănânce cu mine, a adus o masă scundă cum se obișnuiește la țărani noștri pe care a pus o strachină cu fasole, una cu cartofi cu lapte și linguri le lemn, mâncând amândoi din aceeași strachină după obiceiul lor, apoi o pastă dintr'o tavă pe care am udat-o cu puțin coniac dela mine, din care și turcul a băut, dar nu am putut vorbi un cuvânt cu el pentru că notarul perceptor comunal dela Kemanlar care ne servea de interpret, plecase; iar un soldat din escorta mea nu știa de cât foarte puțin bulgărește, totuși ne am înțeles prin semne. Așa știind ce purecărie e în case și voind a sta lângă trupă, am rugat de mi s'a pus pae în priidoru camerei ce servea de primărie și pe care am așternut o saltea pe care am presărat-o cu zaherlină și îmbrăcat, învelindu-mă ca de obicei cu pelerina m'am culcat. N'a fost însă chip să dorm din cauza lătrătelor câinilor care sunt droae la toate casele, lătrat care alterna cu sbieretul măgarilor care sunt mulți. Turcii în mare parte se servesc de măgari. Cum acest concert de câini și măgari era ceva nou și foarte nearmonios, am fost forțat să aculț până pe la ora 3 dimineața când mai încetând a reînceput peste o jumătate oră unindu-se pe la 4 cu urletul ciobanilor care postându-se în mijlocul ulițelor chema să li se aducă caprele: oile, în fine toate vitele cu care pleca la pășune. După ce până la 7 dimineața am ajuns la Zavet unde complectând notele cu cele făcute aci de d-nul lt. col. Bălăceanu care bine voise a se însărcina cu recensământul de aci, am depus un raport foarte detaliat pe care d-nul comandant al regimentului a bine voit să-l menționeze în foia calificativă, când după elogiile nemeritate, pentru că nu-mi făceam de cât datoria, m'a propus pentru gradul de lt. col. în rezervă și decorația virtuții militare. S'a bazat de sigur pe cuvintele dela Silistra ale d-lui ministru de război când mi-a spus că-mi lipsește un galon, cu toate că legea propusă de Generalul Iacob Lahovari, nu permite avansarea ofițerilor decât până la gradul de maior inclusiv, cu excepțiunea acelor care au făcut campania la 1877-78.

(Va urma).

Noua serie a marilor și valoroaselor Premii

ce oferă ziarul „Universul” abonaților săi la tragerea din Noembrie 1915

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cup. de Noembrie 1916

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobilă de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Ville și Hoteluri.

Una Gramolă

mărimea 59-44-116 cm., construită în forma unui dulap de mahon foarte elegant lustruit, cu o despărțitură jos care servă la conservarea plăcilor. Pavilionul din lemn de rezonanță în montură de fontă se află în interiorul dulapului. Mecanismul extraforțat cu 3 arcuri. Brațul conic recurbat o diafragmă „Exhibition”. Această gramolă, o bucată de artă, merită a înfrumuseța cel mai luxos salon, este ca construcție ultima perfecțiune a renumitei fabrice marca „Inger” și ne-a fost furnizate de către reprezentantul ei d-l Jean Feder, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei, 54.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un elegant dormitor de bronz

de mare valoare, compus din 1 pat, o noptieră și lavoir cu o oglindă, furnizat pentru premiile noastre, dela cunoscutul depozit de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu”. Bulevardul Elisabeta 8, București

Un elegant pat pentru copil cu împletitură de sârmă și somieră cumpărat tot dela „Industria Metalică Marcu”, Bd. Elisabeta, 8.

Una sobă „Eodin” No. 3 tot dela depozitul de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu” Bulevardul Elisabeta No. 8.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de Hecheruri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Noembrie a.

Un coșuleț de metal alb fin argintat pentru cărți de vizită. Una casetă de bijuterii de metal alb, frumos argintat, în formă împletită. Una fructieră cu picior de metal alb, fin argintat. Un serviciu de ceai pentru 6 persoane, compus din 6 pahare de ceai cu suporturi, o zaharniță, o sticlă de rom, un cleștor de zahăr, toate de metal alb fin argintate, pe o lavă de lemn de mahon, cu monturi argintate. Una oglindă de mână de metal alb, splendid executată, pusă într-o mică casetă de lemn. Una cutie conținând 12 cuțite și 12 furculițe, de metal alb oxydat, pentru fructe. Toate aceste obiecte ne au fost furnizate de marele magazin de bijuterii, ceasornice și argintărie, FRATII ROLLER, furnizorii Curții Regale, București, str. Carol 50, etaj.

Una vioară fină cu cutie, forma vioarei, inclusiv arcuș cu capră de fildes, garnitură de coarde fine englezești, camerion și sacăz; una mandolină italiană din lemn de palisandru frumos ornamentată. Un flaut cu capul de fildes, lucrat din cel mai fin abanos cu 14 clape, într-o elegantă cutie căptușită cu catifea. Aceste toate, furnizate de magazinul general de muzică „La Harpa”. București, str. Colței No. 5, renumit

în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce deubtează.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una carabină semi-automată de mare precizie Pieperi cu tirul garantat precis; Un revolver automat; Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate dela marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei 44, Buc.

Una pendulă mare de perete, modernă de nuc, cu sunetul melodic. Un ceasornic-brățară de argint pentru damă. Una brățară de damă, aur 14 carate, marcată, formă modernă cu pietre. Un serviciu manucură, complet de argint cu cutie împietrită. Cumpărate dela ceasornicaria COLTEI, magazin de încredere, str. Colței 31.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puteratic parfumată cu liliac, măgărișar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumi-

ta fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu n-rul 6, București.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapisate; Un elegant birou de stejar pentru damă; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cuier de bambu cu oglindă de cristal pentru antreu, toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilă Marcu Dattelkremer, str. Carol 62, Buc.

Sease perechi ghete pentru dame sau bărbați, lucrate într-unul din cele mai luxoase ateliere de încălțăminte din Capitală, și anume dela moderna pielărie la „Cocos”, Stelian L. Georgescu-Cocos, Calea Moșilor 34. Aceste ghete se vor efectua după măsură, trimisă de câștigător, administrației ziarului nostru.

2 noptiere de mahon, în formă de dulăpior, fiecare având câte o placă de marmoră.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu peduncul de cristal, tot cu aceeași inscrip-

ție; 5 ceasornice de perete frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel, având și aparat Pres-Papier.

Una mașină de cusut, marca „Excella”.

5 asortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

1 pereche vase de sticlă pentru flori, frumos pictate.

2 cămăși țărănești de noapte pentru bărbați, lucrate din pânză de casă, cu arneci roșii.

Una sobă fabrica „Matador” ultima perfecție.

Un vas de majolică pentru flori, montat pe un ghigoț.

1 vas pentru flori pictat și aurit.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Doză candelabre de bronz, o adevărată podoabă a casei.

Una pereche ghete pentru damă.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concursarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori. Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană